

Із знайомих можу назвати: проф. ВІНОГРАДОВА /покійний/, проф. ЄФРЕМОВА, Сергія Володимировича ДУРДУКІВСЬКОГО. Ніколи я не чув од цих людей будь яких політичних розмов. Оскільки мене запитано про ГРЕБЕНЕЦЬКОГО, відповідаю, що з ним я здибався виключно у ДУРДУКІВСЬКОГО.

В нього я ніколи не бував, так само як і він у мене. Він теж мій давній знайомий. Я з ним учився в Київській духовній семінарії. Він типовий обиватель. З ним теж я ніколи ніяких політичних розмов не мав.

Протокола читав, записано з моїх слів правдиво.

М. ЧЕХІВСЬКИЙ

ДОПИТАВ: Нач[альник] 2-го Відд[ілку]

С[екретного] В[ідділу]

/КОЗЕЛЬСЬКИЙ/

*ГДА СБ України, ф. 6, спр. № 67098-ФП, т. 129, арк. 3–3 зв.
Оригінал. Рукопис на бланку; Арк. 4–6. Копія. Машинопис.
Т. 130, арк. 2–4. Незасвідчена копія. Машинопис.*

№ 104

Додаткове свідчення Миколи Чехівського від 24 липня 1929 р.

ДОДАТКОВЕ СВИДЧЕННЯ ЧЕХІВСЬКОГО Миколи Мусійовича*

Що панихида по Ів. ФРАНКУ була, я це пам'ятаю, коли саме була вона, в яким році, того не пам'ятаю, також як і того, чи брав я в ній участь, чи ні. Щож до того, що ця панихида була по Петлюрі, я цього не знаю й ніколи про це не чув. Взагалі в Софіївському соборі я не чув, щоб відправлялася коли небудь панихида по Петлюрі і від брата свого я ніколи про це не чув.

Про те, що в Соборі хтось якісь прокламації кидав, я чув у доповіді на Соборі чи на великих зборах церковної Ради. Що то були за прокламації, який їх зміст, того не знаю, бо не бачив їх і не читав.

Про збори грошей на пам'ятник Петлюрі не чув нічого.

У В. Ф. ДУРДУКІВСЬКОГО бував на рік не більше як раз-два та й то в день іменин. Зустрічав я тут, звичайно oprіч хазяїв, проф. ЄФРЕМОВА С.О., проф. ВІНОГРАДОВА В.В., ГРЕБЕНЕЦЬКОГО О.З., хто ще бував не знаю, бо хоч і знакомився та з ким не пам'ятаю прізвищ, по обличчям може і познав би.

* Так в тексті оригіналу.

У ЄФРЕМОВА на іменинах не бував. ЄФРЕМОВА знаю ще з років учення* в Київській Семинарії. На вулиці зустрічаючись звичайно завжди вітався з ним, може й коли перекинувся парою слів. Взагалі вважаю його за людину мені знайому; спільного між нами нічого не було крім звичайного знайомства. З особами цими балакати на політичні теми мені не доводилось. Їхні політичні настрої мені невідомі.

У брата бували часом товариші помершої дочки братової [1], прізвища їхні мені невідомі, принаймні ні одно з них я зараз не пам'ятаю, хоч і напевно чув: пам'ятаю лише племіника В. Ф. ДУРДУКІВСЬКОГО Миколу ПАВЛУШКО. Коли ця молодь бувала, я балачок на політичні теми ні разу не чув і певен у тім, що там таких і не було ніколи. Скільки раз я бачив у брата молодь сказати не можу, не лічив. Але бачив їх де-кілька разів.

ПАВЛОВСЬКОГО Л. Йосиповича я насамперед знаю як члена Святошинської парафії, де я був священиком укр[аїнської] церкви. Бував у нього як священик, а потім як і знайомий: коли він жив у Києві, я рідко коли бував у нього, літо[м] же, коли ПАВЛОВСЬКІ жили в Святошино, я бував частіше.

З братом моїм, коли знайомився ПАВЛОВСЬКИЙ, точно указати не можу, можливо що брат зазнайомився з ПАВЛОВСЬКИМ у Святошині підчас завітання брата до Свят[ошинської] церкви. На квартирі ж у брата я бачив ПАВЛОВСЬКОГО, коли він хвилини на 10–15 забігав, аби повідомити мене про те, коли ставати до роботи в справі рубки і колки дров та в справі переноски геологічного кабінету, чи Музею з старого в Нове Академ[ічне] приміщення. Як гостя ПАВЛОВСЬКОГО я бачив у брата уперше в день мого вінчання 14 Вересня 1928 року, як родича моєї дружини, жінка моя і Л. Н. ПАВЛОВСЬКОГО рідні сестри.

Про існування організації петлюрівського толку серед моїх знайомих я ніколи не чув.

Свідчення писано власноручно мною
24/VIІ–[19]29 р.

М. ЧЕХІВСЬКИЙ

ДОПИТАВ: /ФІШЕР/

З г і д н о:

*ГДА СБ України, ф. 6, спр. № 67098-ФП, т. 129, арк. 7–8 зв.
Оригінал. Рукопис¹; Арк. 9–10. Копія. Машинопис;
Т. 130, арк. 5–6. Незасвідчена копія. Машинопис.*

* Так в тексті оригіналу.

¹ В рукописному тексті додаткового свідчення Миколи Чеховського за 24 липня міститься допис від 26 липня 1929 року (Т. 129, арк. 8–8 зв.), який має машинописний відповідник, але він не друкується в зв'язку з тим що містить другорядну інформацію.

Примітки:

[1] Люба Чехівська — донька Олени і Володимира Чехівських. Народилася у 1907 в Одесі. Але їй не судилося довго прожити — вона несподівано померла після ускладнення на серце від скарлатини 16 жовтня 1923. Похорон був пишним, з катафалком із живих квітів, співав хор храму Святої Софії Київської, сам митрополит Київський Василь Липківський у повному митрополічному облаченні супроводив похорон до Покровської церкви, де її було поховано. Згодом, коли цвинтар було ліквідовано владою у 1934 р., Олена Чехівська перенесла могилу доньки на Лук'янівський цвинтар разом із кущем калини.

№ 105**Додаткове свідчення Миколи Чехівського
від 9 вересня 1929 р.****Додаткове показання М. Чехівського**

Брат мій Володимир в розмовах зо мною з приводу закидів проти УАПЦ, що вона є петлюровщина, завжди рішуче відкидав це і доводив, що церква наша аполітична. Про те, що в УАПЦ була система використання національних елементів з метою боротьби проти Радвлади, від нього я ніколи не чув і про це не знав. Що до окремих виступів осіб осередку керуючих кол церкви, виступів, які носили антирадянський характер, то такі факти мали місце, вони були зафіксовані й засуджені церквою, а в тім числі й мною як неприпустимі.

Факти ці: лист голови ВПЦР до ред[акції] Американського часопису «Дніпро», видача мандата-благівісницького священику, який будучи на по-руках, утік на Д[алекий] Схід, а відтам до Америки, других зараз не пам'ятаю. Почув я про це на одному з Соборів чи Великих Зборів УАПЦ.

9-го вересня 1929 р.

М. ЧЕХІВСЬКИЙ

ГДА СБ України, ф. 6, спр. № 67098-ФП, т. 129, арк. 17.

Оригінал. Рукопис¹;

Арк. 19. Копія. Машинопис;

Т. 130, арк. 11. Незасвідчена копія. Машинопис.

¹ Рукописний варіант тексту додаткового свідчення Миколи Чехівського дещо відрізняється від друкованого примірника, в якому виявлено багато розбіжностей. Текст звірявся за рукописом.